

Luchtlijn zichtbaar maken voor vogels met bakens

Elia is verantwoordelijk voor het beheer, het onderhoud en de uitbouw van het Belgische hoogspanningsnet. Hierbij wordt de impact op de natuur zoveel mogelijk beperkt. Maar bovengrondse luchtlijnen zijn niet altijd goed zichtbaar voor vogels. Daarom plaatst Elia bakens op de luchtlijnen waar de kans het hoogst is dat vogels tegen de hoogspanningsdraden vliegen. Dankzij de bakens merken de vogels de hoogspanningsdraden sneller op en vliegen ze niet tegen de luchtlijn.

Lees meer over de initiatieven van Elia met betrekking tot biodiversiteit.

Medewerkers van Elia plaatsen bakens met een hoogtewerker.

Via een gondel worden bakens geplaatst.

Samenwerking met natuurverenigingen

Natuurpunt en Elia werken **sinds 2012** samen om het probleem van vogels die tegen de elektriciteitsdraden vliegen aan te pakken. Door de botsing raken ze gekwetst wat meestal een slechte afloop kent. Slechts uitzonderlijk worden vogels geëlectrocuteerd.

Elia werkte een opdracht uit om in kaart te brengen welke luchtlijnen het grootste risico vormen voor vogels. De **risicoanalyse** werd uitgevoerd door Natuurpunt, Vogelbescherming Vlaanderen, Instituut voor Natuur en Bosonderzoek (INBO) en Natagora. In 2020 werd de risicoanalyse geactualiseerd.

Dankzij de resultaten van deze studie kent Elia de luchtlijnen met het hoogste risico. Elia voorziet deze lijnen de komende jaren van bakens. Dit gebeurt wanneer er interventies aan de luchtlijn worden uitgevoerd. **Bij nieuwe luchtlijnen, die een risico vormen, worden de bakens onmiddellijk aangebracht.** Het plaatsen van de bakens vindt steeds plaats buiten het broedseizoen

Luchtlijn zichtbaar maken met bakens

Elia plaatst bakens op de luchtlijnen die het grootste risico vormen voor vogels. In functie van het **type luchtlijn** (spanningsniveau) en de **omgeving** wordt het beste type technologie voor de bakens geselecteerd. De veiligheid van het hoogspanningsnet, de medewerkers en de omgeving staat hierbij steeds voorop.

De bakens worden op regelmatige afstand van elkaar geplaatst. Dit gebeurt manueel met behulp van **hoogtewerkers** of met **“gondels”** die Elia aan de luchtlijn hangt. Ook de plaatsingstechniek kiest Elia in functie van het type luchtlijn en de omgeving. Het gebruik van hoogtewerkers is moeilijk in moerassig gebied omdat ze wegzakken

De luchtlijn kan ook al beter zichtbaar zijn voor vogels als de elektriciteitsdraden dikker zijn, afstandshouders (elementen om draden uit elkaar te houden) werden geplaatst of luchtvaartbollen (signalisatie voor luchtvaart) op de draden bevestigd zijn.

Vogelkrul aan een waakdraad.

Bakens zorgen ervoor dat luchtlijnen beter zichtbaar zijn voor vogels. Zo kunnen ze op tijd hun vlucht aanpassen. Tellingen leren Elia dat bakens zeer efficiënt zijn. Op plaatsen waar ze werden bevestigd, zijn er nog nauwelijks vogels die zich kwetsen door tegen de elektriciteitsdraden te vliegen.

Vogelkrullen

Een eerste type bakens zijn “vogelkrullen” of “varkensstaartjes”. Deze worden meestal **rond de waakdraad** (bovenste stroomloze draad van een luchtlijn) geplaatst, maar soms ook op de elektriciteitsdraden zelf.

Reflecterende plaatjes

Een tweede type bakens zijn reflecterende plaatjes. Deze plaatjes zijn 11 bij 15cm met **langs elke kant twee reflectoren**. Ze worden geklemd rond de elektriciteitsdraden van een luchtlijn van een lager spanningsniveau. De elektriciteitsdraden zijn minder dik zodat het plaatje hierrond kan worden geklemd. De reflectoren weerkaatsen het licht, waardoor de vogels de luchtlijnen beter opmerken.

Kleine lichtgevende bollen

Wanneer de luchtlijn brede elektriciteitsdraden heeft (omdat er veel elektriciteit doorheen loopt), er een hoog aanvalrisico voor de vogels is en er veel vogels bij valavond en 's nachts komen aanvliegen, wordt een ander type bakens gebruikt: ronde bollen van 25cm diameter met **één rode kant** en **één kant die 's nachts oplicht**.

Hoe word ik geïnformeerd?

Elia informeert u indien u impact van onze werken kan ondervinden. Als Elia werken op uw perceel moet uitvoeren, komt **een medewerker bij u langs** om uitleg te geven en samen afspraken te maken. Daarnaast informeert Elia u via bewonersbrieven of infomarkten en online via de website en sociale media.

Lees meer over onze projecten

Goed overleg en afspraken

Elia engageert zich om **zo weinig mogelijk hinder en schade** te veroorzaken. In overleg met de gebruikers of eigenaars van het perceel worden **afspraken gemaakt** over de werkzaamheden. Deze afspraken worden **schriftelijk vastgelegd**. Indien van toepassing voert Elia een plaatsbeschrijving uit voor aanvang van de werken. Na de werken wordt eventuele schade geëvalueerd en vergoed. Bij landbouwers gebeurt dit op basis van de protocolovereenkomst tussen Elia en de landbouworganisaties Boerenbond en Algemeen Boerensyndicaat.

Wie is Elia?

Elia beheert het Belgische hoogspanningsnet en is verantwoordelijk voor het transport van elektriciteit doorheen het hele land. Veiligheid staat hierbij voorop. Bij de ontwikkeling van het elektriciteitsnet van de toekomst staat de samenleving steeds centraal.

8.781 KM
ELEKTRICITEITS-
VERBINDINGEN

30.000 TOT
400.0000 VOLT

808
HOOGSPANNINGS-
STATIONS

Meer info?

- elia.be
- omwonenden@elia.be
- 0800 11 089
- Elia projects

V.U.: **Julien Madani**
Elia Transmission Belgium
Keizerslaan 20 – 1000 Brussel – België